

ŠTĚPÁNOVinky

oficiální zpravodaj obce Štěpánov nad Svratkou

www.stepanovnadsvratkou.cz

ročník X. - č. 1 - březen 2013

zdarma

Veselé Velikonoce

ÚVODNÍK

Měsíc březen vždycky ještě z větší části patří zimě. Začátek astronomického jara nastává jarní rovnodenností – letos 20. března. Lidové pranostiky na březen nejsou zajedno – viz „*Březen – za kamna vlezem, Na Svatého Řehoře – čáp a vlaštovičky letí přes moře, led plave do moře, Žába hubu otevře a je šelma sedlák, který neoře...*“

Nevím, zda ještě dnešní děti ví, co to znamená nebo jestli vůbec tato lidová rčení znají. Rozhovory s nimi na toto téma a téma jara však mohou přinést mnoho půvabných momentů a jejich otázky „*proč*“ mohou být někdy naprosto odzbrojující.

Nedávno jsem vyslechla rozhovor babičky s vnoučkem. Hošík velmi čilý a zvědavý neustále „bombardoval“ otázkami „*pjoč*“. „*Pjoč je jaro a pjoč sluníčko svítí a pjoč rostou sněženky, pjoč hrabe krtek a pjoč teče voda a pjoč je bláto...*“ Vitální babička podala vždy nějakou odpověď, ale na jednu takovou všetečnou otázku, proč se rodí na jaře tolik miminek a mláďátek, stále nedokázala chlapečkovi uspokojivě odpovědět. Další navazující otázky, jaktože miminka jsou v bříšku... a jak se tam dostanou a kudy, uváděly bábinu do čím dál větších rozpaků, neboť tento rozhovor jsem nemonitorovala jenom já. Klučikovi vysvětlovala, že je to tím, že se mají maminka s tatínkem rádi a že u zvířátek

je to také tak. Jemu ale vrtalo hlavou, proč má jeho maminka s tatínkem jenom jedno mláďátko – jeho, když samice v králíkárně jich má v hnízdečku moc, moc, moc. „*Ále, vždyť už jsem ti přece říkala, že je to tím, že se mají rádi a u zvířátek je to tak na světě zařízeno, že mají mláďátek najednou více*“. Chlapec byl chvíli zticha jako pěna a pak řekl: „*Tak jo, babi, řeknu mamince a tatínkovi, aby se nastěhovali do králíkárně, aby se nám také vylíhlo, moc, moc mláďátek*“. Babička se v tu chvíli začala strašně smát a povídá, že to není tak jednoduché. Jenže se ozvala znovu obligátní otázka – „*a pjoč to není tak jednoduché?*“ Babička rezignovala větou: „*No prostě – pro slepičí kvoč!*“

A tak mě napadlo, proč vlastně „*Březen – za kamna vlezem...*“ Už vím, jak to v přírodě a životě chodí, že nic není tak jednoduché, jak se zdá bezbranným dětem. Že my, dospělí, si možná budeme muset s probouzejícím jarem „uklidit“ nejenom ve skříních a sklepech, ale také i v nás samotných, aby toho „*proč*“ bylo co nejméně a aby závan čerstvého vzduchu odnesl stará trápení a vyvětral pocity nespokojenosti i z těch nejtemnějších komůrek a komnat v nás.

A ať vám krásné a tvůrčí jaro přinese vše, o co si řeknete a pro co se rozhodnete!

-MCH-

SLOVO STAROSTKY

Milí spoluobčané,

nový rok 2013 přináší i do života naší obce řadu změn, které jsou někdy více a někdy méně příjemné. Letošek bude v naší obci určité pořádáním řady kulturních akcí příjemný a vydařený, ale přinese sebou i akce, které budou život občanů naopak znepříjemňovat.

V této době začínáme provozovat zpracování bioodpadu v komunitní kompostárně. Podrobný popis provozu si můžete najít ve zpravodaji.

V těchto dnech začínáme s převodem analogového vysílání kabelové televize na digitální. Tento proces je trochu zkomplikován umístěním anténního zařízení na budovu vodojemu, která je sice v majetku obce, ale užívá ji BVK a společnost jen nerada schvaluje umístění jiných zařízení na svých provozovnách. Přesto se nám to snad podaří a v nejbližších dnech budete informováni o tom, co tato změna přinese. V digitálním provedení bude přenášen signál asi 13 ti programů. A doufejme, že skončí období neustálého restartování programů, které se tzv. „zaseknou“. V průběhu letních měsíců bude komplikovat přístup na úřad plánovaná sanace zdiva obecního úřadu, jehož stav se stává, co do vlhkosti, kritický. Doufám, že účinné ošetření základového zdiva přinese zásadní změnu pro tuto budovu, která je historicky velice cenná, a proto si zaslouží důslednou péči. Pro realizaci těchto oprav jsme podali žádost o dotaci na Kraj Vysočina.

Na jaře bude zahájeno přebudování zastávky na náměstí na občerstvovací stánek, který bude Obec Štěpánov pronajímat. Přípravné stavební práce budou probíhat i v budově bývalé MŠ. V této budově zamýšlíme vybudovat v následujících letech byty pro seniory a byty pro mladé rodiny. Úpravou projde také zahrada u bývalé MŠ, která by se měla stát jednou z klidových zón v obci, kde bude prostor i pro pořádání letních kulturních programů.

Hlavní akce roku, která jistě ovlivní řadu zaběhlých stereotypů a naruší dopravu v obci, bude rekonstrukce mostu přes Svratku na silnici č. 19. Příprava stavby je v plném proudu, protože by měla být zahájena po 1.4.2013. Díky přerušení provozu z důvodu odstranění celého tělesa silnice z mostních pilotů, bude transnitní doprava odkloněna již na Rozseči a přes Olešnici, Rovečné a Vír bude vrácena na silnici č.19 v Bystřici nad Pernštejnem. V Hodoníně bude silnice označena zákazem vjezdu s výjimkou autobusové dopravy, která bude fungovat v obvyklém režimu. Velkou zátěž bude ovšem znamenat objízdná trasa pro osobní dopravu, která povede po místních komunikacích a bude velkou zátěží zejména pro občany žijící v částech Balkán a Olešnička. Objízdná trasa od Hodonína do Bystřice bude vedena přes Balkán, mostek přes strouhu bude vyztužen přejezdem s vyšší nosností. Přes řeku Svratku bude instalován pontonový most s nosností 22t pro autobusovou dopravu, aby náš starobylý most /nosnost 6t/ byl zachován pro pěší a osobní dopravu. Ve směru od Bystřice na Hodonín budou poží přejíždět pod rekonstruovaným mostem přes most u Železáren, přes Olešničku směr na silnici č. 19. Rychlost na objízdných trasách po místních komunikacích bude snížena na 30 km/h. Takto jednosměrně by měla objízdná trasa fungovat po celou dobu stavby s výjimkou jednotýdenní změny na počátku stavby a jednotýdenní změny na konci rekonstrukce. V těchto dvou týdnech bude muset být trasa obousměrná, protože se pod rekonstruovaným mostem nebude dát projet a tudíž by byla zcela uzavřena cesta na Brno. Objízdnou trasu v obci si můžete prohlédnout na mapce - str.6. Nezbyvá mi, nežli Vás všechny požádat o maximální vstřícnost a pochopení, abychom tuto nelehkou dobu v dopravě u nás přečkali ve zdraví. Jistě bude zajímavé přestavbu pozorovat, případně dokumentovat. Proto prosím již dopředu, kdyby se našli dobrovolníci, kteří by tomuto věnovali svůj volný čas, zda by mohli poskytnout cenné záběry do kroniky obce pro příští generace, které budou tuto

kommunikaci dál po nás užívat. Podrobný harmonogram stavby: 25. 3. - 15. 4. příprava mostních provizorií; 15. 4.-15. 9. rekonstrukce mostu; 15. 9.- 15. 10. vyklizení stavby.

Je mou povinností upozorňovat občany na změny, které je v následující době čekají. V důsledku změn v zákonech, které se týkají nakládání s odpadními vodami, jsme byli i my v naší obci donuceni hledat možnosti, jak občanům, kteří mají s likvidací odpadů v domovních septikách, či jímkách, pomoci. Ve spolupráci s provozovatelem vodovodu a kanalizace v obci firmou BVK, a.s. jsme prověřili kapacitu naší ČOV a bude nám umožněno vyvážet občanům jímky, či septiky a poskytovat jim tuto službu za úplat, účtovanou v hodinové sazbě. **Zájemci, kteří budou mít o vývoz jímky zájem, nechť se registrují na OÚ, po zahájení provozu budou vyzváni k podpisu smlouvy o vyvážení domovních odpadních vod.** Podmínky (cena / hod. na stanovené časové období, požadované doklady – těsnost, přístupnost jímky apod.) budou uvedeny ve smlouvě. **Další výzva se týká občanů, kteří přestouží bydlí v dosahu obecní kanalizace, nejsou zatím na tuto připojeni. Vyzývám je tímto veřejně, aby začali v této věci konat, protože ve výhledu šesti měsíců budou tito občané vyzváni, aby doložili, jakým způsobem odpadní látky likvidují.** V případě neřešení situace budou tito občané vyzváni k doložení likvidace odpadních vod odborem životního prostředí MěÚ Bystřice nad Pernštejnem a provozovatelem kanalizace BVK a.s., jejichž orgány mohou požadovat po nespolečupracujících občanech sankce. Prosím, aby každý, koho se tato situace týká, dobře zvážil možné následky svého chování a snažil se jim včas předejít.

V této souvislosti bych chtěla znovu upozornit na zákaz ukládání jakéhokoliv odpadu do blízkosti potoků a řeky. Není daleko doba, kdy budou vyměřovány nemilosrdně pokuty za takovéto chování, které mohou být vyměřeny nejen obci, ale také jednotlivci, který bude označen za viníka /např. fotografií z mobilního telefonu/. Možností jak odpad likvidovat je celá řada a stále se rozšiřují. Proto bylo velkým zklamáním zneužívání bezplatného ukládání odpadu na sběrném dvoře v Bystřici nad Pernštejnem, kde někteří občané začali pod svým jménem likvidovat obrovská množství odpadu zřejmě spřáteleným podnikatelským subjektům. Tudíž omezili dostupnost sběrného dvora pro ostatní občany. Od 1.1.2013 platí tedy nový ceník sběrného dvora v Bystřici pro občany Štěpánova a je zveřejněn na webových stránkách obce a úřední desce OÚ.

Další upozornění pro občany je výzva pana Kohoutka, majitele jezu na řece Svratce, aby občané Štěpánova respektovali soukromé vlastnictví a nepřejížděli přes jeho jez na řece Svratce těžkými motorovými vozidly v místní části Tahiti.

Na závěr mi dovolu, bych Vám popřála s příchodem jara příliv nové energie a po dlouhé a zamračené zimě hodně slunečných dnů.

Přeji všem spoluobčanům klidné a příjemné prožití velikonočních svátků!

Šárka Kunčíková

Výpis ze zasedání ZO Štěpánov nad Svratkou 13.3.2013

Starostka zahájila jednání ZO, přivítala všech 15 členů zastupitelstva obce. Po schválení členů návrhové komise, ověřovatelů zápisu a zapisovatelů byla provedena kontrola usnesení z minulého zasedání zastupitelstva obce, které pověřilo kontrolní a finanční výbor k provedení inventarizace majetku obce za rok 2012. Závěry inventarizace přednesl Ing. Dufek, inventarizace proběhla bez závad. Zpráva o činnosti rady obce:

Žádost na SZIF o dotaci na nákup vlečky a paletovacích vidlí – 240 tis. Kč byla neúspěšná, RO rozhodla o nákupu vlečky z vlastních prostředků, oslovila 5 firem dodavatelů techniky na zaslání nabídek; nabídky dodaly 3 firmy- MoreauAgri Vysočina s. s r.o.; ZDT s.r.o.; BOHATEC s.r.o. – vítězná nabídka MAV – 105 tis.Kč+DPH, vlečka je i s postranními nástavkami – 5.3.2013 byl RO nákup vlečky schválen.

Podpora výstavby podporovaných bytů MMR- příprava pro žádost na příští rok.

Příprava projektu stánku na návsí – pokračuje projektová příprava, změna druhu pozemku, který byl památkově chráněn; příprava pro územní šetření.

RO schválila žádost o dotaci v PRV na Kraj Vysočina na sanaci zdiva OÚ – cenová nabídka je rozdělena na venkovní sanaci a vnitřní sanaci zdiva – celková cena je 660tis. Kč.

RO schválila podání žádosti o státní účelovou dotaci na zabezpečení péče o válečné hroby, která byla podána na MO ČR do 31.1.2013, realizace 2014.

RO rozhodla o přechodu od RWE k E.On s dodávkou plynu za výhodnou cenu plynu; smlouva bude podepsána k 1.7.2013 do 31.12.2014. Žádost na převod pozemku parc. č. 1037/2 v k.ú. Štěpánov z MNV na Obec Štěpánov nad Svratkou.

RO upravila možnosti využití Sběrného dvora v Bystřici n. P. z důvodu zneužívání této služby některými občany. Nové znění využití je dostupné na stránkách obce a ve vývěsce OÚ. Občané, kteří vyvezou nenasmulovaný odpad, budou vyzváni k doúčtování OÚ.

RO schvalovala ceník dříví na rok 2013 s Lesním společenstvím obcí Karasín.

RO projednala možnosti revitalizace hasičské nádrže, v blízké době obdrží možnosti tohoto záměru, ZO bude informováno.

RO byla předána bývalou paní starostkou Brázdovou Rekapitulace historie 1994-2002, která byla založena k obecním kronikám. Proběhla 1. část oprav elektroinstalace pokojů a chodby v penzionu Hodůnka.

RO informovala ZO o svém rozhodnutí nepřistupovat v letošním roce do Honebního společenstva vlastníků – RO bude žádat o navýšení částky za pronájem na 1ha z dosavadních 10 Kč na 25 Kč/ ha. Proběhla diskuse o členství obce v honebním společenstvu, ale to je od roku 2009, kdy byla podepsána smlouva o pronájmu pozemků, zrušeno. Tímto bude moci ZO žádat o členství před další valnou hromadou, pokud se na tomto ZO dohodne.

RO se zabývala novou povinností pro obce obstarat pro některé své budovy energetické štítky budov, výhledově se tímto budeme muset zabývat.

RO se kladně vyjádřila k záměru pana Kohoutka vybudovat Vodní nádrž v k.ú. Štěpánov.

RO projednala Smlouvu o budoucí smlouvě o zřízení práva věcného břemene – souhlas s umístěním energetického zařízení p. Klusáková-Kobzová.

RO projednala záměr přihlásit se do soutěže Vesnice roku 2013 a odložila tento záměr na rok 2014.

RO byla informována o projektu Sanace půdy v areálu společnosti Železářny Štěpánov.

ZO schvalovalo Rozpočtová opatření č. 9/2012 a č. 1,2/2013 přednesl Ing. Dufek Jiří, všechna rozpočtová opatření byla schválena – 15 pro.

ZO schvalovalo účtovou osnovu pro rok 2013 – přednesl Ing. Dufek – 15 pro.

ZO schvalovalo Informace k hospodaření obce za rok 2012 – přednesl Ing. Dufek – 15 pro.

ZO bylo informováno o příjmech a výdajích z lesního hospodaření v obecních lesích za rok 2012- příjmy 1.319.713,-Kč, výdaje 381.621,-Kč, zisk 938.092,-Kč.

ZO bylo informováno o rekonstrukci mostu na silnici č. 19, o objízdných trasách, uzavírkách a termínech zahájení stavby a ukončení. Od 25.3. do 15.4. budou postavena mostní provizoria přes Svratku a strouhu, protože se budou zaasfaltovávat, bude úplná uzavírka cesty na Balkán po dobu 2-3 dnů. Občané budou přesně informováni, v které dny bude uzavírka probíhat. Od 15.4. začnou práce na mostě a průjezd pod mostem na Brno nebude možný po dobu asi jednoho týdne. Objízdné trasy budou v té době obousměrné. Po sejmutí tělesa mostu nad cestou bude průjezd pod mostem obnoven a objízdné trasy se změní na jednosměrné. Na konci období při instalaci tělesa mostu nad cestou na Brno, bude opět na jeden týden vozovka zcela uzavřena a objízdné trasy se změní na obousměrné. Stavba bude ukončena do 15.9., vyklizení staveniště bude probíhat do 15.10. 2013. ZO schválilo dočasný pronájem pozemků pro stavbu v majetku obce – 15 pro.

ZO bylo informováno o záměru obce využívat plně kapacitu ČOV a rozhodlo o nákupu fekálního vozu, se kterým bude občanům nabízet vývoz jímek a septiků na základě uzavřené smlouvy s těmito občany.

ZO souhlasilo s výzvou občanům v dosahu kanalizačního řádu k napojení, pokud toto bude technicky možné.

ZO schvalovalo Žádosti o změny Územního plánu obce Štěpánov nad Svratkou, podané do 13.3. 2013 na OÚ občany obce – 15 pro.

ZO bylo informováno o dotazníku pro obce, který byl zaslán na MAS Zubří země a ve kterém byl naznačen výhled rozvoje pro Štěpánov nad Svratkou na rok 2014-2021.

ZO bylo informováno o ukončení projektu Nákup technologie pro komunitní kompostárnu a bylo seznámeno s režimem komunitní kompostárny ve Štěpánově.

Zodpovědnou osobou byl ustanoven pan A. Horák, který povede provozní deník kompostárny. Kompostárna pro občany bude otevřena od 25. 3. 2013 na skládce u silnice č. 19 celodenně. ZO souhlasilo se zakoupením dvou bio popelnic, které budou umístěny na místních hřbitovech pro ukládání bio odpadu. Postupně bude odstraněn velký kontejner, který slouží mnohým občanům k uložení čehokoliv, bude nahrazen kójí pro uložení objemnějšího bio odpadu, který bude pravidelně odvážen ke zpracování na kompostárnu. Pro odpad jiného druhu /kalíšky, zbytky od svíček aj./ budou sloužit přistavené popelnice. Tuto zkušenost přebíráme od obcí, kde se jim takto daří třídit i odpad na hřbitovech a ušetřené prostředky za vývoz kontejneru mohou jít do smysluplnějších věcí.

ZO bylo informováno o průběhu digitalizace programů a umístění anténního zařízení kabelové TV na budově vodárny, na kterém se pracuje a mělo by být do jednoho měsíce hotovo. Občané s novými přijímači budou přijímat digitální obraz, občané se staršími přijímači mohou přijímat vysílání jako doposud /analogově/ nebo si mohou zakoupit set top box a přejít rovněž na digitální příjem. Odpadnou stále se opakující potíže s restartováním zablokovaných programů. Celková renovace je naplánovaná za 50 tisíc Kč, bude možné přijímat 13 digitálních programů za 33,20 Kč měsíčně.

ZO schvalovalo Žádost o zakoupení pozemku na parcele č. 188 v k.ú. Štěpánov n. Svr. o výměře 24 m² – Špička Milan ml. – za 35 Kč/m² – 14 pro, jeden zastupitel se omluvil a opustil zasedání.

ZO schvalovalo Žádost o zapůjčení sálu a zproštění poplatků MŠ Štěpánov nad Svratkou – 14 pro

ZO schvalovalo Žádost o bezplatné užívání přísálí KD na rok 2013 – ČSZ – 14 pro

ZO schvalovalo Žádost o příspěvek na údržbu hřišť a činnost FK v roce 2013, návrh výše příspěvku 50 tis. Kč byl schválen - 14 pro;

Žádost o příspěvek na dokončení rekonstrukce stávajících kabin – FK Železářny Štěpánov na rok 2013 byl důkladně diskutován a nakonec bylo hlasováno o výši příspěvku 50 tis. Kč – 10 pro, 4 proti – příspěvek byl schválen

ZO bylo informováno o letních slavnostech ŠTĚKULE – Štěpánovské kulturní léto – informaci podali Ing. H. Jurman a Mgr. M. Chalupníková – slavnosti budou probíhat od 21.6. do 23. 6. ve Štěpánově, podrobnosti budou včas prezentovány v tisku a na plakátech. V nejbližší době se bude konat Beseda nad kronikou – 22.2.2013 v 18 hodin a přednáška o věrozvěstech Cyrilovi a Metodějovi 19.4. 2013 v 19 hodin v přísálí KD.

ZO schvalovalo Žádost MO STP Bystřice n. P., které schválila příspěvek 1 000 Kč – 14 pro

ZO schvalovalo Žádost ZŠ a MŠ Štěpánov nad Svratkou o výjimku ve třídě MŠ z 24 na 28 dětí – 14 pro

ZO neschválilo Žádost o příspěvek na sociální službu Občanská poradna Bystřice n. P. ve výši 6 000,- Kč – 14 proti

ZO schvalovalo Žádost o vyjádření stanoviska na akci „V507/508 – modernizace vysokonapěťového vedení“, které vede v k.ú. Vrtěžír – 14 pro

ZO bylo informováno o záměru Římskokatolické farnosti ve Štěpánově opravit věž kostela, na kterou bude žádat o dotaci na Kraji Vysočina. V případě úspěšné žádosti bude farnost žádat o finanční podporu i Obec Štěpánov, protože se jedná o opravu historicky důležité památky. Touto záležitostí se bude zabývat ZO na svém nejbližším zasedání.

Šárka Kunčíková - starostka obce

Přednáška o věrozvěstech

V letošním roce vzpomínáme 1150. výročí příchodu svatých Cyrila a Metoděje na Moravu. Z tohoto důvodu pořádá kulturní komise ve Štěpánově nad Svratkou přednášku Cesta s Cyrilem a Metodějem. Podtitul zní Velkomoravské dobrodružství. Přednáška se koná v pátek 19. dubna 2013 od 19.00 hodin v přísálí kulturního domu, přednáší pan jáhen Ladislav Kinc.

Tříkrálová sbírka ve Štěpánově nad Svratkou a okolí

Tradice Tříkrálových sbírek se stala již v našem regionu neodmyslitelnou akcí v novoročním čase. I v letošním roce obcházely skupinky dětí přestrojené za Kašpara, Melichara a Baltazara domy v našich obcích. U domů, kde byli vítáni, zazpívali koledu a odměnou jim byla nejen finanční suma do kasičky, ale také něco malého na zub jako malá odměna za jejich ochotu udělat pro ostatní něco navíc.

Děkuji všem těmto malým či větším Kašparům, Melicharům a Baltazarům, děkuji jejich průvodcům, hlavnímu organizátorovi sbírky u nás paní Blance Dvořáčkové z Koroužného a všem, kteří tuto sbírku podporují. Hlavně také díky jejich ochotě jít dům od domu a kole-dovat bylo v obcích Štěpánov, Vrtěžír, Švařec, Koroužné a Kobylnice letos vybráno celkem 20.036,- Kč, což je o 588 Kč více než v loňském roce. Všem, kterým zdobí jejich vchod znamení K+M+B 2013, velký dík za jejich štědrost.

Šárka Kunčíková

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Narozené děti:

Daniel Studený

Jubilanti:

**Významné životní jubileum oslaví v měsících
březen-květen 2013:**

**Daniel Jaroslav, Pekařová Jana, Řehůrková Vlasta,
Valachová Jiřina, Hřebíček Roman, Kotlán Bohumil,
Nováček Jaroslav, Opatřilová Marie, Havelková Jaroslava,
Elčner Lubomír, Ondráčková Alena, Sobota Vladimír,**

Vávra Jiří

BLAHOPŘEJEME!

VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ 1.3. 2013

**Hofericová Eliška, Procházková Kristýna,
Urbanová Valérie**

PŘEDNÁŠKA O DÁLKOVÉ SILNICI

Dálková silnice Plzeň – Moravská Ostrava byla vyprojektována v roce 1939. Vozovka měla mít povrch z kostek, šířka koruny činila 10 m, šířka vozovky 7 m. Od Bystřice mířila k Lesoňovicím, které měla minout jižním obchvatem a totéž bylo navrženo ve Štěpánově, kde k obchvatu a přemostění Svratky ve skutečnosti došlo až v letech 1968 – 1970. Ze Štěpánova byl vytyčen a v terénu upraven úsek k Vysoké skále. Dále se projekt držel toku Hodůnky, jejíž koryto bylo několikrát přeloženo a byl zde v r. 1942 vybudován základ mostu.

Úsek od Lesoňovic po hranice boskovického okresu, což byly Hodůnky – pila, stavěla firma Václav Peřina z Brna. S pracemi začala 26. 6. 1940, hotovo mělo být podle plánu 30. 11. 1941. Stavební kancelář byla v přízemí Panského domu čp. 12 ve Štěpánově, v patře pak bydleli dělníci firmy. Dílny se nalézaly u bývalé hájenky Hodůnka. Za pilou už pracovali i dělníci z kárného tábora v Hodoníně – Žalově.

Vzhledem k válečným událostem však k realizaci nedošlo, vše ustulo na počátku výstavby. Po válce byla dostavěna tato plánovaná dálnice jako silnice č. 18, dnes nese č. 19.

Tohle a mnohé další vybádal pan Jiří Vymětalík, který v loňském roce pátral v terénu na Bystřicku a který se podělil o své znalosti se štěpánovskou veřejností v pátek 22. února 2013. Přednášku uspořádala kulturní komise OÚ a padesátka posluchačů odcházela spokojená.

Hynek Jurman

Přednáška o dálkové silnici

Koncert v kostele

Na rozloučenou s vánoční dobou proběhl 13. 1. 2013 pozoruhodný koncert ve farním kostele sv. Petra a Pavla. Nejdříve vystoupil národopisný soubor **Borověnka** s pásmem koled a poté chrámový sbor **MAGNIFICAT** z Lelekovic s bezvadným provedením Rybovy České mše vánoční. Ještě jednou všem děkujeme za nevšední umělecký zážitek!

-HJ-

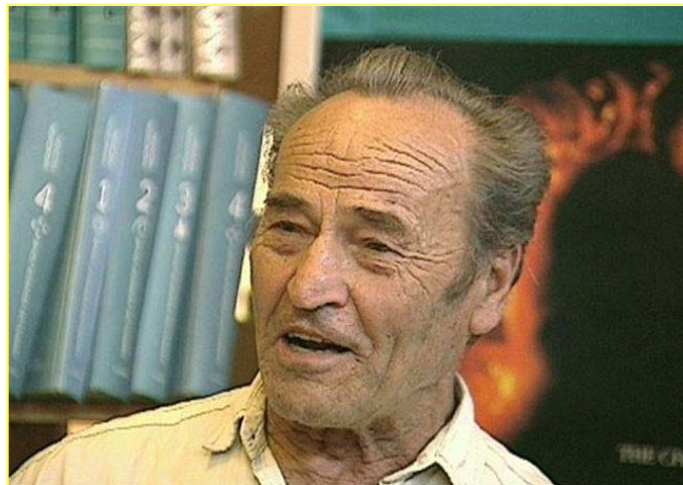
Národopisný soubor ZŠ Štěpánov nad Svratkou - Borověnka

ŠTĚPÁNOVŠTÍ RODÁCI A OSOBNOSTI

5. Doc. RNDr. JOSIP KLECZEK, DrSc.

(22. 2. 1923 Gornja Sanica)

Josip Kleczek se narodil v někdejší Jugoslávii v horách u Sarajeva, kde lidé smekali před sluncem. Otec však Josipovi ve čtyřech letech zemřel a matka se rozhodla vrátit do Štěpánova. Zde vyrůstal nejdříve v Olešnici, poté na Tahitách. Na pastvě koz se sám učil anglicky a francouzsky. Malý Josip byl velmi nadaný, už v mládí hodně četl o astronomii a sám si vyráběl primitivní dalekohledy.

Vystudoval v Tišnově gymnázium a odešel na Universitu Karlovu, kde studoval matematiku, fyziku a astronomii. Maturoval v roce 1943, ale protože se zapojil do studentské odbojové skupiny, byl vězněn v Kounicích. Pod jeho oknem se popravovalo.

Nejen vlivem nadání, ale i díky usilovné práci se začal prosazovat mezi vědecké kapacity. Od roku 1949 pracuje na Astronomickém ústavu Československé akademie věd v Ondřejově. Napsal zatím asi stovku vědeckých prací a knih, jmenujme alespoň Nitro hvězd, Plazma v laboratoři a ve vesmíru, O čase, Naše souhvězdí, Slunce a člověk, Naše slunce, Vesmír kolem nás, Vesmír a člověk či Velkou encyklopedii Vesmíru.

Vzpomeňme i astronomický a astronautický slovník, šestijazyčný astronomický slovník „Space Sciences Dictionary“, na němž kromě jeho manželky spolupracovalo přes tisíc vědců z celého světa a on sám 34 let, anglickou vysokoškolskou učebnici „THE UNIVERSE“ (To je vesmír) ad.

Docent Kleczek přednášel astrofyziku na Universitě Karlově i na Komenského universitě v Bratislavě. Podnikl řadu cest do zahraničí a jeho přednášky znají i další země: Bulharsko, Maďarsko, NDR, Polsko, Řecko, Turecko, Irán, Itálie, Švýcarsko, Rakousko, Francie, Holandsko, NSR, Anglie, Argentina, Paraguay, USA, Mexiko, atd.

Je profesorem na řadě světových universit. Vykonal funkci v Mezinárodní astronomické unii, stal se i vedoucím Mezinárodní školy pro astronauty při UNESCO, angažoval se v projektu Slunce do škol. Za rozvoj fyzikálních věd dostal stříbrnou plaketu ČSAV a také Českou sluneční cenu.

Rád přijíždí do Štěpánova a tituly přitom uzamyká ve své pracovně. Několikrát u nás také přednášel, např. v říjnu 1983 nebo v květnu 2010. Nejzajímavější jsou jeho vzpomínky na dětství. Hvězdy mu učarovaly a doma řekl, že bude hvězdářem a pojedí do Ameriky, kde mají největší dalekohled na světě. Nevlastní táta se mu smál: - Kluku, nemáš ani na autobus, do Nedvědice na vlak chodíš pěšky. Neumíš anglicky. Jak chceš do Ameriky?

Hoch však sehnal učebnici a na pastvě u koz se anglicky naučil. Studoval v Praze, naučil se i španělsky, italsky, rusky, francouzsky a nastoupil hned v Ondřejově. Objevil, že na Slunci se pohybují malé částice, zachycují se na siločárách těch skvrn (vlastně magnetů) a přitom vydávají rentgenové záření. Vyšla mu o tom studie, ta se dostala do USA, Kleczek tam jel na pozvání a hned stanul u toho největšího dalekohledu světa. Tak se vyplňují přání...

V říjnu 2002 byl docent Kleczek na knižním veletrhu v Havlíčkově Brodě oceněn za Velkou encyklopedii vesmíru cenou České astrono-

mické společnosti Littera astronomica. V roce 2011 se ocenění opakovalo, tentokrát za další „celoživotní“ knihu pod názvem „Život se Sluncem a ve vesmíru“.

Po J. Kleczkovi je pojmenována planetka č. 2781. V televizi prohlásil, že věří v Boha a v posmrtný život, protože všechno musí mít smysl. A lidský život přece nemůže být nesmysl...

Minulý měsíc se pan Josip Kleczek dožil ve zdraví 90 let, k čemuž mu za všechny Štěpánovány blahopřejeme!

Hynek Jurman

Historie včelařského spolku ve Štěpánově - 3. část

V roce 1977 se poprvé v zápisech objevují informace o roztoči Varoa jacobsoni, který je nechtěným včelařským „kamarádem“ do dnešních dnů. V roce 1980 je konstatováno, že proti tomuto roztoči není účinného léku a v roce 1981 se roztoč objevuje poprvé i v okrese Žďár nad Sázavou. V tomto roce se také provádí první vyšetření zemní měli. V rámci ZO byl roztoč poprvé zjištěn v obci Koroužné v tomtéž roce. Tím se okrsek ZO dostal do tzv. I. ochranného pásma v rámci kterého bylo nutno, podle tehdejší metodiky léčení, provést likvidaci všech včelstev. To byla dosud zřejmě největší rána včelaření ve Štěpánově.

Likvidace včelstev byla provedena do 15.7.1981. Po likvidaci včelstev byly následně prováděny kontrolní prohlídky úlů a včelínů a to jak aktivních včelařů, tak úlů a včelínů, které již nebyly užívány. Bylo rovněž chyceno a usmrceno několik rojů, které přilétly do okrsku ZO. Ze zlikvidovaných včelstev byly odevzdávány vzorky k jejich vyšetření. Pro totální likvidaci včelstev byly na podzim 1981 rovněž kladeny chemické návnady, které měly za úkol „zlikvidovat poletující zůstatek“. V revizní zprávě za rok 1981 tak stojí následující smutné čtení: „Ke dni revize vykazuje ZO ČSV 47 členů a jeden včelařský kroužek. Včelstva nejsou žádná. Stav členů zůstává.“ Chemické návnady se kladly ještě v průběhu roku 1982, ale již na podzim bylo provedeno nové zavčelení vybraných včelařů, jež skýtali záruku dodržování přísných opatření, která byla v té době vyžadována. Do ZO bylo přivezeno 43 částečně nakrmených oddělků ze státního statku Tachov. Kuriozní bylo, že tato včelstva byla pro změnu napadena včelomorkou a tak včelaři museli znovu začít s léčením pomocí přípravku BEF. Tyto oddělky se nesměly po dobu jednoho roku množit a musely se pravidelně pozorovat, kontrolovat.

V roce 1983 bylo konstatováno, že „v ohnisku Štěpánov a Koroužná ohnisko zaniklo“. V následujících letech se provádí pravidelné kontroly měli a to i několikrát za rok a zároveň jsou zkoušeny nové léčebné přípravky pro léčbu Varoázy. Od roku 1984 se provádí léčba přípravkem Taktik. V roce 1988 ZO zakoupila pro léčbu aerosolový vyvíječ-přístroj VAT 1. Varoáza pak udeřila výrazněji ještě v roce 1989, kdy bylo nakaženo 18 včelstev a u dvou včelařů byla nařízena likvidace všech včelstev. Přítomnost roztoče Varoa jacobsoni v našich včelstev však tím neskončila, pouze se změnil pohled na jeho význam a způsob preventivního ošetřování a léčby, který trvá dodnes.

Ke konci roku 1982 vlastnila ZO jeden vařák vosku a jeden mikroskop. Mikroskop byl již v minulosti používán k prohlížení včelstev a kontrole jejich zdravotního stavu. Toto pokračovalo i nadále, kdy např. v roce 1986 byla provedena prohlídka 181 včelstev z cekového počtu 244.

V roce 1985 byl okresním výborem ČSV podán návrh na sloučení štěpánovské organizace s Nedvědicí a Doubravníkem. Tento návrh byl členy ZO jednomyslně odmítnut.

V průběhu 80-tých probíhá i nadále rozsáhlá osvětová činnost v rámci ZO. Jsou prováděny rozličné přednášky, kurzy a zájezdy. Provádí se také pravidelná vlastní vyšetření na nosemu, které provádí členové výboru ZO (Jurka, Žák a mnozí další). Samozřejmě byly brigády a výsadba dřevin pro včelí pastvu.

Po roce 1989 se změnou politickou situací v zemi dochází k určitému útlumu včelařství. Objevují se nové možnosti - podnikání, cestování a včelařství zůstává spíše na okraji zájmu. Postupně stárne i členská základna ZO. Účast na schůzích, přednáškách i zájezdech se stále zmešuje a to má vliv i na postupný útlum této činnosti. Na druhou stranu je faktem, že organizace má dá se říci stabilní počet členů i včelstev. Nákazová situace v okrsku ZO patří k lepším v okrese.

Včelařství se tak v současnosti, stejně jako v minulosti potýká s vesměs stejnými problémy: nemoce včelstev, finanční neatraktivnost včelařské prvovýroby, nechť fungovat, stárnutí členské základny. Přesto spolek v roce 2012 dovršil 80 let své činnosti a vzhledem ke stále aktuálnosti proslovu, který přednesl první předseda spolku na ustanovující valné schůzi v roce 1931 si myslím, že bude trvat i nadále.

Štěpán Štarha

Komunitní kompostování ve Štěpánově nad Svratkou

Obec Štěpánov nad Svratkou za finančního přispění Státního fondu Životního prostředí ČR a Evropského fondu soudržnosti připravila pro své občany projekt „Pořízení technologie na komunitní kompostárnu Štěpánov n. Svratkou“. K naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR přispěje realizace projektu hned v několika bodech jeho závazné části:

1. snížení podílu biologicky rozložitelných odpadů uložených na skládce

2. omezení podílu odpadů ukládaných na skládce

3. zvýšení podílu materiálově využitých komunálních odpadů.

V rámci projektu získala obec 90% dotaci na pořízení traktoru s čelním nakladačem, překopávače kompostu, štěpkovače a vibračního síta v celkové hodnotě 1.668.870,- Kč. Občané obce tímto získávají možnost ukládat bioodpad zdarma do komunitní kompostárny, která se nachází v areálu bývalé skládky u silnice č. 19, v blízkosti areálu Železáren Štěpánov na zpevněné ploše o výměře 1 000 m².

Kompostování je přírodní aerobní proces, při kterém dochází za přístupu vzduchu a rozkladu organických odpadů, působením živých organismů k přeměně na organickou masu, která obsahuje živiny a humus.

V první fázi kompostovacího procesu dochází k samoohřevu v důsledku probíhajících rozkladových reakcí za intenzivního rozvoje bakterií. Dochází k rozkladu lehce rozložitelných látek. Kompost se může zahřát až na teplotu 60 stupňů celsia.

V druhé fázi dochází k odbourávání obtížněji rozložitelných látek na stabilní látky obsahující humus. Teplota začíná klesat a kompost získává hnědovou barvu a zemitou strukturu.

Ve třetí fázi, obecněji je to 5–12 měsíců od založení kompostu, má zralý kompost homogenní strukturu a voní po lesní půdě.

Co je vhodné ke kompostování

Ovocné a zeleninové odpady, kávové a čajové zbytky, mléčné produkty, posekaná tráva, listí, drnové řezy, větve, třísky, piliny, hobliny a kůra, trus hospodářských zvířat, podestýlka domácích hospodářských zvířat, popel ze dřeva, skořápky z ořechů, sláma, seno.

Co není vhodné ke kompostování

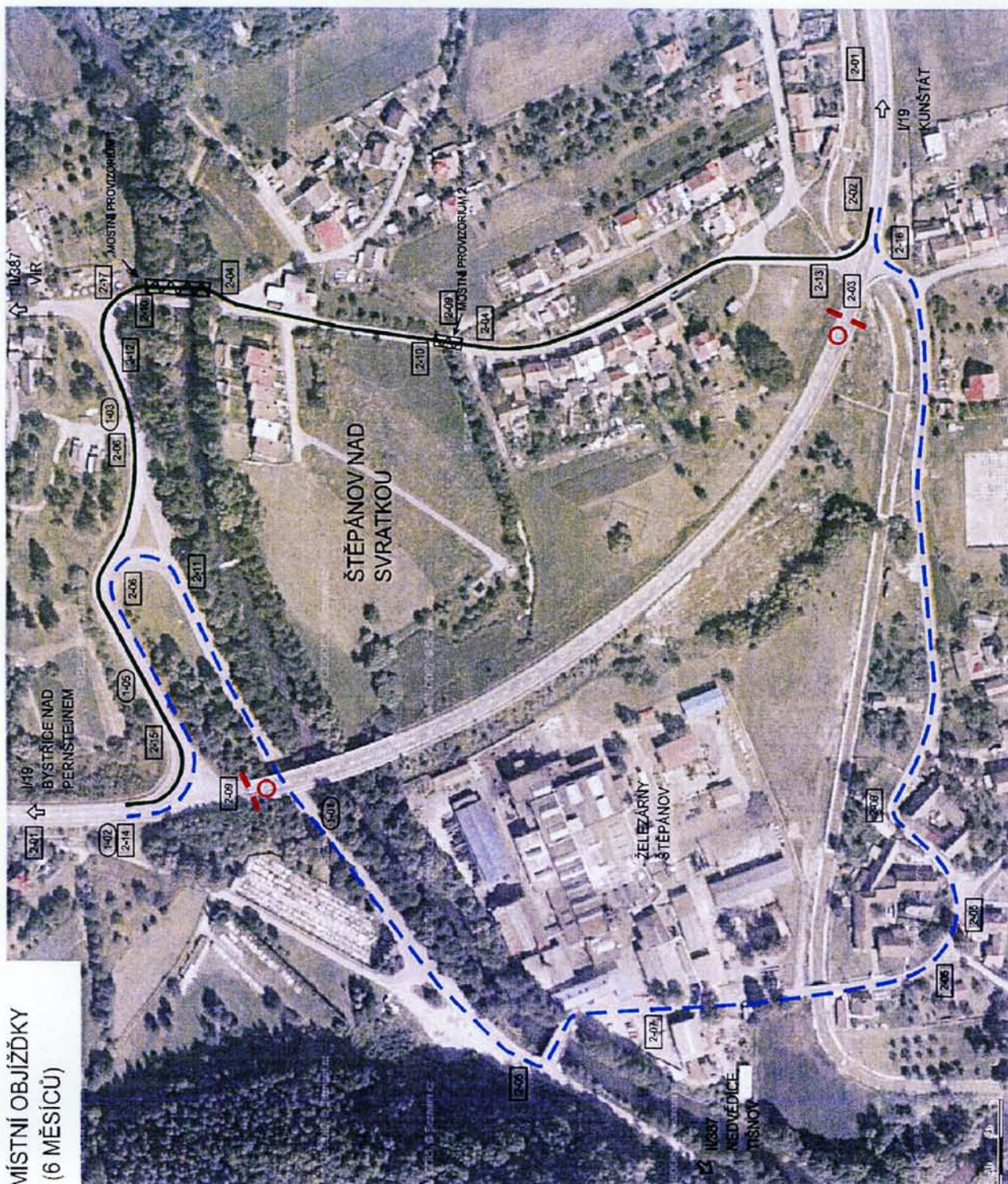
Kosti, odřezky masa, tuky, chemicky ošetřené materiály, rostliny napadené chorobami, slupky z tropického ovoce, pecky, popel z uhlí, cigaretové nedopalky, časopisy, oddenkový plevel, plasty, kovy, sklo, kameny

Postup likvidace organického odpadu v obci Štěpánov nad Svratkou
Občané obce Štěpánov nad Svratkou, kteří nemají své vlastní kompostišť (kompostér, či plochu pro kompostování), mají možnost, biologicky rozložitelný materiál, který jim vznikne provozem jejich domácnosti a na zahradách, odkládat na místní komunitní kompostárnu. Stejně tak i Obec Štěpánov nad Svratkou, které bude tento materiál vznikat zejména z údržby veřejné zeleně. Plocha určená ke komunitnímu kompostování je vyčleněna na ploše v areálu bývalé skládky u silnice č. 19, v blízkosti areálu Železáren Štěpánov. Komunitní kompostárna je občanům volně přístupná v kteroukoliv denní dobu, za předpokladu ukázněného chování občanů a ukládání bioodpadu dle jeho druhu na vyznačená místa od **25.3.2013**.

Je přísně zakázáno, pod pokutou, ukládat do prostor komunitní kompostárny jiné druhy odpadů, které by mohly kompost znehodnotit.

Biologicky rozložitelné odpady budou v prostoru kompostárny shromažďovány na jedné hromadě (zakládce) lichoběžníkového průřezu, tak, aby mohla být umožněna překopávka kompostu, která zabezpečí dokonalé provzdušnění a zdárný chod procesu kompostování. Srovnávání zakládky kompostu a její překopávku bude provádět pracovník obce, který v rámci pravidelných kontrol prostoru komunitní kompostárny, bude dohlížet na bezproblémový chod kompostárny. Obec Štěpánov nad Svratkou povede provozní deník komunitní kompostárny. Zodpovědnou osobou byl ustanoven pan **Augustin Horák, kontakt 728 234 521**.

- LEGENDA**
- PRVNÍ VĚTEV OBJÍŽDKY
- SMĚR BYSTRICE NAD
PERNŠTEJNEM
 - - - - - DRUHÁ VĚTEV OBJÍŽDKY
- SMĚR KUNŠTÁT
 - (1-81) DOPRAVNÍ ZNAČENÍ -
STÁVAJÍCÍ (1) - ÚPRAVA
 - [2-10] DOPRAVNÍ ZNAČENÍ -
OBJÍŽDKA - 6 MĚSICŮ (2)

Z MINULOSTI ŠTĚPÁNOVA - 9

Hynek Jurman

9. Štěpánov městečkem

Původní jádro vsi vzniklo někdy v první polovině 13. století a je těžké stanovit přesněji jeho rozsah. Ústřední budovou byl zcela jistě kostel, který byl zřejmě postaven už převážně goticky s některými románskými prvky. Dá se předpokládat, že první obydlí vznikla pod tímto kostelem, tedy v místech dnešních domů s nejnižšími popisnými čísly kolem fary a v místě „Dolního konce“. Stalo se tak v závěru rané fáze kolonizace, kdy bylo zvykem, že kostel stával často na okraji vesnice na vyvýšenině, ostrožně

a brzy zavedena těžba mědi, se stal opět Štěpánov centrem tohoto dolování. Bohatí a stal se sídlem hornického cechu a horního soudu. Ten sídlil v dnešní budově č. 9, která byla současně i cechovním domem horníků. Dochovaly se zde renezanční klenby ze 16. století. Štěpánov tehdy obdržel nový obecní znak s postavou horníka a byl už také označován městečkem. O sebevědomí Štěpánovských svědčí i to, že se v té době, kolem poloviny 16. století, snažili konkurovat Bystřickým s prodejem soli, což jim definitivně zmařil Vilém z Pernštejna tzv.

zmíněné menší vyvýšenině. Od kostela vlevo uhýbala cesta k Bystřici a obdélníkové náměstí končilo až u mlýna. Ten se připomíná roku 1545, kdy ho koupil Jan Bílek od sirotků nebožtíka Vaňka mlynáře za 240 kop. Majitelé se střídali, ale téměř po celé 18. a 19. století vlastnili mlýn Belatkové.

Některé budovy na náměstí byly v 18. století postupně stavěny do patra, především už zmíněný horní soud, který se stal na čas panskou hospodou a jednu dobu byl i pustým. Po přestavbě dostala budova novou střechu, patro a štukový erb se zubří hlavou. Sídlila zde pak správa dolů a železáren. Zájezdní hostinec (čp. 16) pak dominoval severní straně náměstí, dodnes se zachovala část výzdoby vjezdu. Patrovou se stala i radnice, fara či budova panského dvora (čp. 26, pozdější hospoda).

Další úředníci železáren našli místo v sousedním Panském domě (čp. 12), ale to bylo až po roce 1840, kdy jej nájemce štěpánovských železáren Ignác Částka přestavěl na poschodí zhruba do dnešní podoby. Podle obecní kroniky je „prodal pak pánům“. Tuto formulaci lze chápat tak, že si jednotlivé byty zřejmě odkoupili úředníci železáren, bydlel zde i jejich ředitel. Proto i název „Panský dům“. Pro obyčejné dělníky byla využita stodola, která

polí, 4 míry lad a luka, z nichž bylo 6 dvojsprežných vozů sena a 3 vozy otavy. Dvůr však byl brzy poté zrušen a vznikla zde panská hospoda, která se stala později majetkem Františka Veselého. Budova se zachovalými ozdobami, zubří hlavou a letopočtem 1723 byla využívána jako hostinec, prodejna masa a v poschodí byl sál s jevištěm, kde se hrála divadla a pořádaly nejrůznější zábavy. Vzácná budova však byla zbourána v roce 1972, aby ustoupila novému kulturnímu domu s penzionem Hodůnka.

Barokní fara s mansardovou střechou z 2. poloviny 18. století má na fasádě nad dveřmi reliéfní erb, který patřil hrabatům ze Stockhamru. Stejný najdete i nad vchodem fary v Rožné, která byla vystavěna ve shodné podobě jako štěpánovská v roce 1765. Ze stejné doby tedy bude i dnešní fara ve Štěpánově, jejíž vznik souvisí se snahou hraběte Josefa Stockhamera vytvořit ve Štěpánově zase samostatnou duchovní správu. Nejdříve tu zřídil expozituru fary doubravnické (1759), pak samostatnou lokalii (1785), obsazená fara se připomíná až roku 1843. Už v roce 1827 bylo vydáno nařízení farní budovu opravit.

Zemědělské městečko Štěpánov nám přibližuje doklad z 2. poloviny 16. století. Jedná se

nebo náplavové terase. Podobně byl třeba situován bystrický kostel vůči nejstaršímu osídlení na Starém Městě. A podobně byla situována i jádra jiných vesnic, například Vitochov, Lísek, Dolní Čepí, Rožná, Bukov, Strážek, Dalečín, Prosetín. U Štěpánova však tato vyvýšenina nebyla nijak dominantní a původní stavební rozvrh vzal stejně brzy za své. Hlavní komunikace do Štěpánova směřovala stále ve směru kolonizace, tedy od jihu. Cesta k Bystřici pak mířila od kostela západně vzhůru trati známou později jako „V Hliníkách“.

Štěpánovští obyvatelé potřebovali ke své obživě četné pozemky a nejdříve si zabrali půdu za svými domy. Tím pádem nemohlo vzniknout pod kostelem příliš mnoho usedlostí a Štěpánov se postupně rozrůstal především severovýchodním směrem do míst zhruba dnešního mlýna. Kostel tak byl postupně obestaven usedlostmi, které však stále byly ještě příměnné.

Za Viléma z Pernštejna, kdy byla obnovena těžba stříbra

Velkým privilegiem (27. 8. 1579), kdy daroval Bystřickým i mílové právo, aby vesnice do vzdálenosti mile braly sůl jediné z Bystřice.

Městečkem byl Štěpánov poprvé označen v roce 1551 v perňštejnských sirotčích registrech, ale zřejmě až v letech 1561 - 1584 získal definitivní charakter městečka.

Na štěpánovském náměstí tehdy vyrostlo i několik honosnějších budov. Kromě horního soudu je doložena i radnice a škola. Centrum Štěpánova tak dostalo prakticky definitivní podobu, která sice nebyla ničím ojedinělým, ale přesto svědčila o prosperitě rozvíjejícího se městečka. Jeho zástavba stále nebyla velká, pořád šlo jen o jádro budoucí obce, které čítalo jen málo přes 20 usedlostí. Mohlo se postupně rozrůstat jen v obou směrech hlubokého údolí Svatky, časem pak i v sousedním údolí Hodonínky.

Nejstarší osídlení pod kostelem se změnilo v ulici s dvouřadou zástavbou a tato ulice se rozrůstala směrem od centra městečka. U kostela pak ustila v náměstí na

k domu čp. 12 patřila. Byly z ní zřízeny byty pro dělníky a nazvána byla „Vystrčilkou“ (čp. 45). V pozdějších dobách si dělníci zakoupili byty přímo v čp. 12. Panskými domy byly i čp. 17 a později čp. 45.

V roce 1750 náleželo ke zdejšímu panskému dvoru 110 mír

o urbář, který vznikl v roce 1589, ale hlásí se do roku 1582. V tomto roce hospodařilo ve Štěpánově 18 usedlíků na 26 usedlostech. Jednalo se o následující hospodáře: Martin Konečný, Severin, Václav Krejčí, Václav Nahodilů, Zikmund Taberník-krčmář,

pokračování na str.8

Jakub Kovář, Václav Bartošů, vdova Barbora Mánková, Václav Čermák, Václav Matialků, Marta Duchkova, mlynář Matěj, Pavel Pyšnej, Blažek Vítků, Bartoš Hladkýho, Martin Hladký, Václav Klatovský, Jan Bartoň.

Nejbohatší sedlák vlastnil 1, 5 lánu, dalších 7 celých lánů a následovalo 5 půllánků. Celkem tedy bylo ve Štěpánově 13 lánů, dále krčmář, mlynář se dvěma podsedky a 3 podsedníci, kteří byli buď zcela bez půdy nebo vlastnili jen drobné pozemky. Nejstarší doklad o mlýnu ve Štěpánově je z roku 1545, kdy se hovoří o jeho prodeji. V době vzniku zmíněného urbáře byl v městečku postaven nový grunt Jakuba Kováře, který měl stejné poddanské povinnosti, jako usedlíci na podsedcích. Bylo to 11 dní pěší roboty a 4 gr. platu ročně. Jakub Kovář koupil kovářnu v roce 1578 od manželky nebožtíka Paška kováře za 1 kopu 35 zl. Grunt pak držel svoji cenu, protože ho za 1 kopu 30 zl. koupil roku 1610 Václav Vrzákův a za stejnou cenu ho dostal v roce 1633 jeho syn Jan.

Celkově odváděli štěpánovští usedlíci následující dávky:

o sv. Jiří 6 zl. po 30 gr., 26 grošů, 1 denár

o sv. Václavu 17 zl., 11 gr., 7 den. (též kostelníci z rolí kněžských 2 x po 7 gr.)

o sv. Jakubě 8 gr.

dřevného o Vánocích 7 gr., cestného 3 gr., 6 den.

za 72 slepic platili po 2 gr., což představovalo 3 zl. po 42 gr. a 18 gr.

za 22 dnů koňské roboty po 8 gr. za 17 dní rytí po 3 gr.

za stejnou dobu vázání obilí po 3 gr., sečení kosou hrabičnou po 5 gr., kosou travnou po 3 gr. a dále po 3 gr. za sekání dřeva, hrabání sena, plení v zahradách a ukládání obilí ve stodolách,

za 34 dnů hlásek do roka pak po 3 gr. a od napředění 34 lotů lněné příze od 1 lotu po 0, 5 gr.

Tohleto peněžní vyjádření robot bylo zavedeno kvůli ocenění panství, které Pernštejnové vzápětí prodali. Usedlíci tedy zatím robotovat museli a od robot je osvobodil až nový majitel panství Pavel Katharyn roku 1598 za roč-

ní plat 23 zlatých. Tato svoboda jistě měla značný vliv na rozvoj městečka, mohla i kladně ovlivnit počet obyvatel.

Doubravník a Nedvědice získaly stejné právo již roku 1589 od Pernštejnů, ale za roční plat 40 zl. Ovšem i Štěpánovským byl později poplatek zvednut až na 34 zl., vrchnost je i pak nutila robotovat a spory v této otázce se táhly ještě v 19. století.

Na Borovci byly v roce 1582 pouze 3 usedlosti: Duchek s půdou 1,5 lánu, Mikuláš Požárník a Andres Hamerník. Okolní vesnice měly kolem 10 usedlostí, Štěpánov je s 26 značně předčil. Překvapuje i výskyt usedlostí bez půdy, když zemědělství bylo nejběžnější formou obživy. V té době už však existovaly i jiné možnosti živobytí a mohly zde tedy bydlet rodiny havířů nebo i zaměstnanců hamrů. Zmíněný Požárník asi milířoval uhlí pro hamry.

Další údaj o obyvatelích Štěpánova máme z roku 1645, tedy z konce třicetileté války. Stav se proti roku 1582 nezměnil co počtu, stále je zde 18 usedlých, někteří majitelé se však proměnili. Připomínají se tato jména: Valenta Ziska, Brichta Severa, Vondra Balousek, Jíra Nahodil, Staněk Zizka, Jan Kovář, Jan Sopoušek, Václav Manků, Jiří Čermák, Martin Zachů, Jan Bernardt, Pavel Mlynář, Ondra Dospíchal, Václav Klatovský, Tomáš Dočekal, Matouš Rzianda, Václav Procházka a Matouš Táborský.

Za roboty se tehdy platilo sumárně 70 zl. 23 gr. 0,5 den. Na Borovci byly opět jen tři usedlosti, kromě hamru se připomíná Jiří Polczat a Štourač. Za více než 430 let, které uplynuly od vydání prvního urbáře, se Štěpánov nejen mohutně rozrostl, ale také vymizela většina jmen dřívějších obyvatel. Ze seznamu z roku 1582 se donedávna dochovalo pouze jméno Bartoš a dodnes Bartoš a z roku 1645 k nim patří ještě Štourač. Původně měl krejčí Václav i kovář Jakub pouze jedno jméno. Později se stal název povolání jejich příjmením, začali se psát s velkým písmenem. Ještě před pár lety žili ve Štěpánově Krejčí, Kovář i Mlynář.

Hynek Jurman

KARNEVAL NA LEĐĚ

Protože se nám zima ukázala v plné síle, napadlo naše nohejbalisty, že by nebylo špatné uspořádat „Karneval na ledu“. Obecní úřad, ČSŽ i místní dobrovolníci se rádi přidali a v neděli 27. ledna se všichni nadšenci sešli na nohejbalovém hřišti u Maryše v Podhádí. Hřiště bylo upraveno na kluziště, ke kterému vedl koberec, ze kterého byli všichni nadšeni. Pod stříškou si každý mohl dát malé občerstvení a nachystat se na soutěže. Na bruslích jsme mohli vidět lvíče, tygříka, čerta s drakem, čarodějnice, malé hokejisty, princeznu, ale soutěžit mohly i děti bez masek. A soutěžilo se hodně, malí bruslaři statečně podjížděli pod tyčí, kroužili mezi kužely, snažili se udržet míček při jízdě a trefit branku. Branka ostatně čekala i na rodiče, kteří si vyzkoušeli, jakou mají ránu. Odměna byla přichystána pro všechny a po vyhlášení nejhezčí masky následovala volná zábava nejen pro děti. Pánové děkujeme za nápad a přípravu ledu, všem organizátorům za pomoc a největší díky patří všem účastníkům za jejich nadšení a odvahu.

Lenka Malá

PŘIPRAVUJEME

22. 3. 2013 - beseda nad kronikou od 18.00 v přísálí KD

23. 3. 2013 - zdobení obří velikonoční kraslice na náměstí ve Štěpánově od 14.00 s doprovodným programem – vystoupením národopisného souboru Borověnka, zábavné výtvarné hříčky pro nejmenší, občerstvení, prodej velikonočních ozdob

30. 3. 2013 - plení velikonočních košíčků z pedigu s Bárrou – od 13.00 v zasedací místnosti OÚ

19. 4. 2013 - přednáška p. jáhna L. Kince „Cesta s Cyrilem a Metodějem“ od 19.00 v přísálí KD

14. 6. 2013 - koncert k 10. výročí založení pěveckého sboru Labyrint – sál KD od 16.00

ŠTĚKULE - Štěpánovské kulturní léto

Hlavní program bude probíhat od **21. 6. do 23. 6. 2013**, řada doprovodných programů v průběhu jara, léta a podzimu 2013. Představí se amatérské divadelní soubory, pěvecké sbory, koncert dechové hudby, výstavy mladých výtvarníků, vernisáž litinových soch, dětská scéna, talkshow „Zase doma“ se štěpánovskými osobnostmi, Plaviáda po řece Svratce. Návštěvníky čeká i bohaté občerstvení na trzích a také řada překvapení.

FOTO HÁDANKA

V prosincovém čísle jsme otiskli fotografii a úkolem čtenářů bylo poznat místo, kde byla fotka pořízena. Jednalo se o dřívější Matoušův sad u školy - pod mostkem. Do redakce došla pouze jedna odpověď. Správně vyhodnotila hádanku paní Radka Loukotová. Blahopřejeme.